

Tema: Venskaber

Blebørn kan og

så være venner

Venskaber er en vigtig del af livet. Det er så vigtigt at det kan få konsekvenser for børnenes udvikling hvis de ikke kommer til at indgå i en venskabsrelation. Den norske børneforsker Anne Greve opfordrer til at børns venskaber anerkendes og støttes – også hos de helt små.

AF GITTE MØLGÅRD ANDERSEN

Hvis et barn bliver spurgt om hvad der er det bedste ved at gå i børnehave, lyder svaret ofte: "mine venner" eller "at lege med mine kammerater". Forskellige undersøgelser viser at børnene tillægger relationerne til de andre børn en meget høj værdi, og forskerne er også enige om at venskabsrelationer har meget stor betydning for børnenes generelle trivsel, udvikling og for at få det godt i skolen.

I et venskab træner barnet mange af de sociale kompetencer det skal bruge for at begå sig i relationen til andre. Et venskab er nemlig ikke altid harmoni og idyl, men indeholder også konflikter og oplevelse af illoyalitet og svigt som det er vigtigt at barnet lærer at håndtere. Derfor kan det være et faresignal hvis barnet ikke har venner – et faresignal som forældre og pædagoger bør være opmærksomme på.

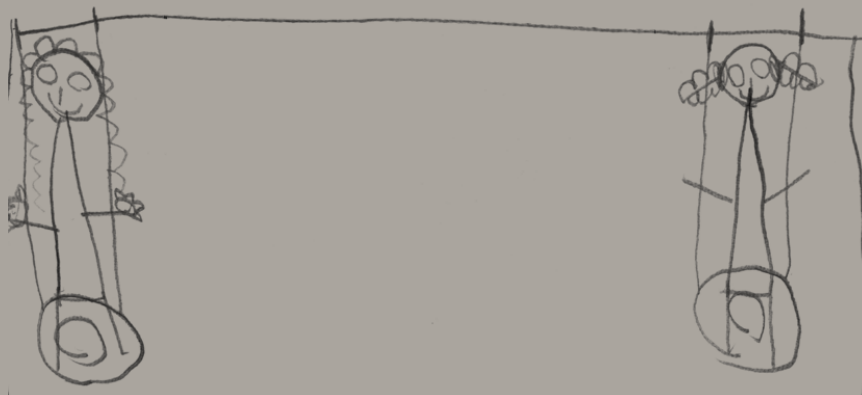
Små børn kan også have venskaber

Det er ikke kun de lidt ældre børn der indgår i venskabsrelationer. De helt små på omkring to år kan også have venner.

Der har ikke tidligere været så meget fokus på eller forskning i venskabsrelationer mellem de helt små børn, og det kan forklares med en generel opfattelse af at børn under tre år ikke indgår i venskabsrelationer.

Den norske børneforsker Anne Greve har i sin ph.d.-afhandling undersøgt opbygningen af og kompleksiteten i to-åriges venskabsrelationer i en norsk vuggestue. Ved at videofilme den måde børnene er sammen på, har hun set mange eksempler på at børnene indgår i flere relationer end man lige skulle tro.

En dreng indgik fx i tætte relationer af forskellig karakter med tre børn. Den ene relation var præget af kropslige aktiviteter, den anden af det at være "farlige sammen", og i den tredje blev relationerne knyttet sammen i en rolleleg. Der har traditionelt været en tilbøjelighed til at vurdere børn ud fra en udviklingspsykologisk optik. Det betyder at andre relationer end rollelegen sædvanligvis ikke er blevet eller bliver anerkendt som nyttige for børnenes udvikling.

- fortsat fra forrige side

Børn må gerne være vilde

Anne Greve har selv arbejdet som pædagog og erkender at hun har været med til at skille vilde børn ad når relationen mellem dem ikke blev anset for andet end at de vejlede hinanden op. Nu vil hun dog gerne slå fast at alle relationer er vigtige:

”Vi skal tænke over hvem barnet kan lide at være sammen med, at have det sjovt sammen med, og ikke tænke over om det i vores øjne er et værdifuldt venskab. Det er kun de personer der indgår i venskabet selv der kan afgøre hvor værdifuldt det er.”

Børn der løber op og ned ad gangen sammen, opfattes evt. ikke som nogen der har noget specielt sammen. Bliver optikken indstillet rigtigt, mener Anne Greve dog at man tydeligt kan se om børnene bare løber for at løbe, eller om det har en betydning hvem det er de løber sammen med.

Brudte venskaber bringer sorg med sig

Et venskab kan blive brudt, og Anne Greve ser det som afgørende for børnenes trivsel at voksne er opmærksomme på de brud der sker mellem børn ved flytning, ved at bedstevennen finder en ny ven osv. Hun oplever at voksne ofte har den holdning at det ikke kan være så slemt for et barn at miste en ven da der jo er andre børn i insti-

tutionen barnet kan blive ven med. Børn kan dog ikke på samme måde som voksne overskue bruddet i et venskab.

”Som voksne kan vi trøste os med at vi kan holde kontakten ved at ringe til hinanden, ved vores viden om at vi ses igen ved en given lejlighed osv. For børn kan det opleves som meget brat at vennen ikke er der mere, og det er svært for barnet at forstå og forberede sig på.”

De voksne har derfor et ansvar for også at tage denne del mere alvorligt og ikke bagatellisere børnenes følelser. Barnets sorg over et brud skal anerkendes da den venskabsrelation som barnet har følt som unikt, ikke bare kan erstattes af en anden. Som eksempel fortæller Anne Greve om en toårig dreng der skiftede børnehaven. Trods flotte lokaler, masser af legetøj og søde børn og voksne trivedes drengen ikke. Når hans mor spurgte: ”Hvorfor kan du ikke lide at være der med alle de gode ting der er?“, svarede drengen: ”Men der er ingen dér som hedder Magnus.”

HER KAN DU LÆSE MERE

Vennskap mellom små barn i barnehagen. Af Anne Greve. Det uddannelsesvitenskapelige fakultet, Universitetet i Oslo, 2007.

Hvordan kan man hjælpe børn til at få venner?

- Hold øje med om alle børnene har mulighed for at få en ven. Skab rammer hvor børnene kontinuerligt har mulighed for at møde hinanden, og hvor der er flere børn i gruppen på barnets egen alder.
- Hvis der er børn der ikke har en ven, skal I ikke tvinge bestemte børn til at være sammen, men støtte op om situationer hvor børn der evt. kan have noget sammen, får mulighed for at lære hinanden at kende.
- Der skal ikke så meget til. Børn kan selv opbygge noget sammen ved at de får lov at spise mad sammen i et rum for dem selv, eller ved at de går med en voksen for at hente materialer på depotet eller i en butik.
- Tillad jer selv at pleje enkelte børns muligheder for at få en ven.
- Respekter, og støt op om alle de forskellige former for venskabsrelationer der findes mellem børn. Børns venskabsrelationer er mere komplekse end man umiddelbart skulle tro, og de indgår i mange forskellige former for venskaber – fx er nogle børn ”vilde” eller ”farlige” sammen.

„Vi skal tænke over
hvem barnet kan lide
at være sammen med ...
... og ikke tænke over om det
i vores øjne er et værdifuldt venskab.”